

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Технологічний факультет

Кафедра технологій виробництва продукції тваринництва

Кваліфікаційна робота

на правах рукопису

ДЕМЧУК КАТЕРИНА СТЕПАНІВНА

УДК_636.5.033

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ ПТИЦІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ
УДОСКОНАЛЕННЯ В УМОВАХ ТОВ «ПОЛИЧИНЕЦЬКЕ-АГРО»
ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Подается на здобуття освітнього ступеня «Магістр»

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело _____ К.С. Демчук

Керівник роботи

Ткачук Віктор Іванович

к. с.-г. н, доцент

Житомир – 2021

Висновок кафедри годівлі тварин та технології кормів

за результатами попереднього захисту: _____

Протокол засідання кафедри

№ ____ від « ____ » _____ 20__ р

В.о. завідувача кафедри годівлі

тварин та технології кормів

Д.В. Лісогурська

« ____ » _____ 20__ р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти Демчук Катерина Степанівна захистив

кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за шкалою ECTS _____

за національною шкалою _____

Секретар ЕК

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

(прізвище, ім'я, по-батькові)

АНОТАЦІЯ

Демчук К. С. Технологія вирощування птиці та шляхи її удосконалення в умовах ТОВ «Поличинецьке-АГРО» Вінницької області. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 204 – Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва. – Поліський національний університет, Житомир, 2021.

Кваліфікаційна робота присвячена удосконаленню та збільшенню продуктивності птахівництва. Розглянуто сучасний стан підприємства птахівничої галузі. Проаналізовано основні показники та види продукції птахівництва. Досліджено чинники, що діють на зростання птахівничої продуктивності. Запропоновано для підвищення розвитку галузі птахівництва заходи першочергового значення.

Ключові слова: вирощування молодняку птиці, крос, годівля молодняку птиці, жива маса, первинна обробка і переробка птиці, економічна вигода.

ANNOTATION

Demchuk KS Technology of poultry breeding and ways of its improvement in the conditions of LLC "Polychynetske-AGRO" of Vinnytsia region. - Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualification work for a master's degree in specialty 204 - Technology of production and processing of livestock products. - Polissya National University, Zhytomyr, 2021.

Qualification work is devoted to improving and increasing the productivity of poultry. The current state of the poultry industry enterprise is considered. The main indicators and types of poultry products are analyzed. Factors influencing the growth of poultry productivity have been studied. Measures of paramount importance have been proposed to increase the development of the poultry industry.

Key words: growing young poultry, cross, feeding young poultry, live weight, primary processing and processing of poultry, economic benefits.

ЗМІСТ

	Вступ	5
Розділ 1.	Огляд літератури	6
1.1.	Технології вирощування ремонтного молодняку та організація племінної роботи з птицею	6
1.2.	Первинна переробка птиці	10
Розділ 2.	Матеріал, методика, місце та умови проведення досліджень	11
2.1.	Місце та умови проведення досліджень	11
2.2.	Матеріал та методика проведення досліджень	13
Розділ 3.	Результати дослідження	14
3.1.	Технологія вирощування молодняку в господарстві.	14
3.2.	Технологія утримання молодняку в господарстві	22
3.3.	Первинна переробка птиці в господарстві	26
3.4.	Економічна ефективність виробництва в господарстві.	29
	Висновки	31
	Пропозиції виробництву	32
	Список використаної літератури	33
	Додатки	36

ВСТУП

Актуальність теми дослідження: Птахівництво України, як і в переважній більшості країн нашої планети посідає провідне положення порівняно з іншими галузями сільськогосподарського виробництва. Воно є виробником порівняно дешевих і повноцінних біологічних продуктів для людей в харчуванні. Не секрет, що нинішні часи для тваринництва не найкращі. Проте, у тих господарствах, де працюють на перспективу, впроваджують у виробництво ефектні технології, використовують досконале обладнання, вдається тримати рівень продуктивності птиці, який забезпечує ефективне функціонування галузі.

Розвиток птахівництва в значній мірі залежить від селекційної роботи, яка направлена на покращення продуктивності та племінної якості птиці, а також повноцінної і збалансованої годівлі і упровадження нових високоефективних технологій.

Об'єкт досліджень: вирощування молодняку птиці ТОВ «Поличинецьке-АГРО» Вінницької області.

Предмет досліджень: технології вирощування молодняку, технології утримання молодняку, потреба в кормах, первинна переробка птиці, економічна ефективність.

Методи досліджень:

- аналіз технології вирощування молодняку;
- аналіз технології утримання молодняку;
- аналіз первинної переробки птиці;

Публікації. Матеріали кваліфікаційної роботи висвітлені у 3 публікаціях.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота викладена на 44 сторінках комп'ютерного тексту, містить 10 таблиць, 5 рисунків та складається із частини вступу, частини огляду, матеріалів та методики власних дослідів, результату своїх дослідів, їх економічної оцінки, висновків та списку використаної літератури, який включає 33 джерела.

РОЗДІЛ І

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

1.1. Технології вирощування ремонтного молодняку та організація племінної роботи з птицею

Одержання курочок і півників які ідуть на заміну основного стада є процесом вирощування молодняку для ремонту. Сама технологія повинна забезпечувати отримання молодок які мають життєздатний розвиток, високу несучість для кладки стандартних повноцінних біологічно яєць інкубації [1, 10, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 25, 27].

Утримують курей м'ясних кросів та вирощують у типових пташниках розміром 12x84, 12x96, 18x72, 18x84, 18x96 м. Для будівництва пташників широко використовують легкі збірні конструкції з алюмінію, пластику, азбоцементних плит, дерев'янно-волокнистих панелей, у зоні з холодним кліматом використовують цеглу. Сухі теплі приміщення з хорошою вентиляцією мають підлогу з твердим покритвом є запорукою успішного вирощування [1, 6, 7, 9, 12, 16, 18, 20, 22, 23, 25].

Приміщення перед утриманням слідкуючої партії птахів підлягає попередній підготовці, яку проводять не менше 14 днів. Проводять видалення посліду залишку підстилкового матеріалу, чистять обладнання. Обладнання та інвентар а також стіни миють двоох процентним розчином кальцинованої соди. Потім у приміщенні проводять вологу дезінфекцію п'яти процентним гарячим розчином їдкоого натру або формаліну з розрахунку один літр на один метр квадратний, тривалість експозиції – 12 годин [8, 10, 13, 15, 16, 18].

Для знищення паразитів до розчину формальдегіду додають 2-3 відсотковий розчин хлорофосу або карбофосу, чи інші препарати [5, 8, 12, 14].

В якості підстилкового матеріалу в дію і де тирса, стружка дерев'яна солома подрібнена вологістю не вище 25 відсотків. Також матеріал для

підстилки має бути дешевим добре утримувати вологу [2, 6, 8, 10, 12, 16, 18, 22].

Вирощування молодняку для ремонту основного поголів'я можливе на глибокій підстилці без пересадки в кліткових батареях та на комбінованій підлозі [8, 11, 14, 19].

В сучасних умовах широкого розповсюдження у господарствах, які вирощують птицю, набуло вирощування на глибокій підстилці, що забезпечує оптимальні показники продуктивності молодняку та їх життєздатності [5, 8, 9, 11, 12, 14, 16, 20, 26].

Обігрів цілого пташника і комбінований спосіб слугують для створення оптимальної температури в перші тижні життя для курчат . Обігрів усього пташника відбувається з використанням припливно-викидної системи «Клімат» Для обігрівання типового пташника 18 x 96 м достатньо 2-х таких теплогенераторів [6, 22, 23, 24, 26, 30, 31].

Комбінований спосіб обігріву пташника застосовують з використанням засобів локального обігріву різних груп радіаційного обігріву та використання килимів теплої підлоги та комбінованих засобів [3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 33].

Джерелом локального обігріву для ремонтного молодняку є підвісні електричні брудери БП-1 і БП-1 А, випромінювальні установки "ІКУФ", "Луч"[1, 6, 8, 10, 12, 16, 19, 20, 23, 24, 27, 29, 31].

Зони брудерів, в перший період вирощування, необхідно по декілька раз в день міняти висоту обігріву для зменшення скупчення шкідливих газів і відбору відстаючих курчат та загиблих [1, 3, 12, 16, 18].

Температуру повітря у пташнику доводять до необхідного рівня за 24 години до прибуття курчат. Якщо температура на рівні підлоги буде довший час нижче температури у приміщенні, то виникає небезпека простуди курчат.

З метою запобігання різних коливань температури, використовують автоматичний контроль вентиляції [7, 9, 13, 15, 17, 18, 19, 23, 27].

Обмін повітря в пташнику відіграє важливу функцію так, як кури м'ясних кросів мають підвищений обмін речовин і дуже чутливі до нестачі кисню в повітрі приміщення. Важливу роль відіграє і освітлення приміщення [19, 22, 23, 24, 25, 29, 33].

В залежності від віку курчат використовують сучасне обладнання, яке передбачає регулювання виступу напувалок та годівниць на рівні спини птиці [1, 5, 10, 15, 23, 28, 29].

В сучасних етапах промислового птахівництва племінна робота стала не лише невід'ємною частиною технологічного процесу виробництва м'яса курей, а й провідною ланкою прискорення науково технічного прогресу галузі. Основними завданнями племінної роботи є забезпечення промислового птахівництва та населення високопродуктивними та життєздатними гібридами, швидке збільшення потомства курей і отримання від них максимальної кількості продуктивності.

Форми племінної роботи на товарних і племінних фермах визначаються метою цих господарств. Мета товарних ферм - вирощування максимальної кількості курей на м'ясо. Мета племінних ферм - удосконалення маточних стад по продуктивності і по племінним якостям і, наряду з цим, виробництво м'яса.

Основу племінної роботи становлять три нерозривно поєднаних між собою етапи або ланки:

- створення високопродуктивних ліній, батьківських форм і кросів;
- розмноження й відтворення їх без втрати продуктивності та зниження життєздатності птиці;
- організація стабільного забезпечення птахівничих підприємств високопродуктивними гібридами [10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24].

Незадовільна робота будь якої з цих ланок різко знижує результативність роботи інших, викликає невиправдані затрати матеріальних і трудових ресурсів, втрати у виробництві кінцевого продукту, погіршення

його якості й призводить до зниження ефективності ведення роботи ланок усієї галузі [2, 4, 21, 23, 25, 27, 31].

Селекційна робота з м'ясними курми в даний час, спрямована на рішення наступних основних задач:

- створення птиці з високою швидкістю росту молодняка в ранньому віці і низьких витратах корму на одиницю приросту живої маси;
- створення материнських форм із високою життєздатністю і високим виходом інкубаційних яєць;
- створення ліній, при схрещуванні яких одержують аутосексне гібридне потомство;
- створення ліній і материнських батьківських форм із невисокою живою масою в дорослому стані;
- створення птиці, добре пристосованої до умов клітинного змісту;
- створення птиці з підвищеним вмістом, протеїну в м'ясі;
- створення птиці з високим виходом їстівних частин тушки [].

При створенні нових ліній велику увагу приділяють диференціації ознак батьківської і материнської форм. Виділяють групи високопродуктивних курей, виявляють плідників-поліпшувачів по ведучих ознаках, розмножують поголів'я цієї птиці. По ведучих ознаках проводять тверде бракування. Для закріплення якостей виділених виробників застосовують родинні спарювання, а в початковий період роботи – близькоспоріднені. Припустимий відсоток інбридингу в м'ясних курей 15–20. Після досягнення однорідності і високої продуктивності в створюваній лінії переходять до помірного інбридингу і неспоріднених спарювань [5, 8, 9, 12].

Завданням подальшого розвитку птахівництва полягає в інтенсифікації підгалузі на основі сучасних досягнень науково-технічного прогресу, більш детальне вивчення організаційних та зоотехнічних питань розведення курей [2, 4, 6, 8, 10, 12, 16, 22, 24, 26].

1.2. Первинна переробка птиці.

Забій птиці та обробка тушок є первинною переробкою, яка включає в себе послідовні операції, а саме, оглушення, знекровлення, видалення пір'я, миття, патрання, які здійснюються під контролем лікаря ветеринара [9, 14, 16, 20, 24].

Технологічні процеси переробки включають в себе наступні операції: вилов птиці; доставку і приймання її; первинну обробку (забій і зняття оперення); напівпатрані, патрання, глибоку оброблення і повну оброблення тушок; формування та охолодження тушок; сортування, маркування, зважування, пакування тушок; охолодження і заморожування м'яса; зберігання та реалізацію м'яса. Птицю, призначену для забою, поділяють на молодняк курчата, курчата-бройлери і дорослу птицю. При вилові необережне поводження з птахом може призвести до перелому крил, ніг, крововиливів, що погіршує товарні якості тушок. Рекомендують під час вилову використовувати червоне світло. Спійману птицю поділяють за віковими групами й направляють на забій і переробку. Птицю перевозять в спеціальному контейнері, в секціях якого розміщують клітки з висувуються днищами. Птицю завантажують в контейнер зверху, при цьому всі днища, крім нижнього, висувують і по черзі засовують у міру завантаження клітин. Вивантажують птицю з контейнера шляхом почергового висунання днищ, починаючи з нижнього [9, 12, 17, 18].

Для очищення травної системи птиці перед забоєм дають з корму лише воду на протязі 12 годин. На спеціалізованих підприємствах забій птиці проводять автоматично шляхом бокового розрізу шкіри шиї, яремної вени і сонної артерії, без пошкоджень трахеї та стравоходу [30, 32].

Підготовлені тушки направляють на напівпатрані, повне патрання і глибоку переробку [1, 3, 5, 7, 9, 11, 13].

РОЗДІЛ 2 МАТЕРІАЛ, МЕТОДИКА, МІСЦЕ ТА УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ

2.1. Місце та умови проведення досліджень

ТОВ «Поличинецьке-АГРО» є приватним підприємством яке спеціалізується на вирощуванні курчат бройлерів та вирощування зернових та технічних культур.

Товариство має самостійний розрахунковий баланс і рахунки інші, в установах банку тому числі валютний, а також згідно з діючим законодавством печатки та штампи із своїм найменуванням, бланки, торговельні і фірмові знаки.

Від свого імені товариство має право укладати угоди та набувати майнових та особистих немайнових прав та при цьому нести обов'язки, бути третьою особою в суді, відповідачем та позивачем.

Землі господарства та майно розпайовані. Господарство має зерновий напрямок із розвиненим тваринництвом. ТОВ «Поличинецьке-АГРО» має 2120 га орендованих сільськогосподарських угідь, в тому числі: ріллі 2120 га. Початком польових робіт випадає на кінець березня і закінчується в середині листопада.

На підприємстві використовують обладнання «Рок-селл» для вирощування курчат бройлерів на підлозі. Розміри пташника 18х96 м, в господарстві функціонує три пташника.

Основні системи та вузли пташника:

- бункер зберігання кормів, м³ – 23;
- кількість ліній годівлі, шт. – 4;
- діаметр годівниць, см – 44х29;
- фронт годівлі, см/гол – 1,78;
- кількість ліній напування, шт. – 5;
- кількість ніпельних напувалок, шт. – 1570;

- фронт напування, гол/ ніпель – 22;
- щільність посадки гол/м² – 14;
- місткість пташника, гол – 25000.

Також до комплекту обладнання входить: система опалення газогенератори, вентиляція, механізми водопостачання та очищення води – фільтри.

Всі шляхи на території ферми мають тверде покриття, досить широкі і не перетинаються з зустрічним рухом, що відповідає санітарно-гігієнічним вимогам.

В ТОВ «Поличинецьке-АГРО» вирощування бройлерів проводиться на підлозі на глибокій підстилці. Птицю розміщують у пташниках після його повної очистки та дезінфекції. Дезінфекцію проводять за допомогою реактивної установки, в пташник напускають пари формаліну із розрахунку 15 мл/м³, вмикають газогенератори та консервують приміщення.

В якості підстилки використовують вапняк та солону товщиною 7-10 см. Курчат до 4-5 днів годують із лоткових годівниць, або цупкого паперу, напувають з вакуумних напувалок. Одна лоткова годівниця розрахована на 50 курчат, а вакуумна напувалка на 100-200 гол. Лоткові годівниці і вакуумні напувалки в перших три тижні стоять на підлозі, а потім їх піднімають в 4 тижні на 10 см від підлоги, на 5 тижні – на 12 см, 6 тижні – на 15 см, 7 тижні – на 18 см.

Годівлю птиці нормують за обмінною енергією та комплексом поживних речовин. Витрати кормів на вирощування бройлерів – 0,3-0,5 корм. од. на голову. Годівлю птиці нормують за обмінною енергією та комплексом поживних речовин. Господарство готує корми за чотирма рецептами: стартовий – до 10 денного віку, гровер 1 з 11 до 21 денного віку, гровер 2 з 22 до 35 денного віку, фінішний з 36 денного віку до забою.

Контрольні зважування птиці проводять раз в чотири дні. При цьому визначають абсолютний приріст, середньодобовий приріст живої маси, відносний приріст, витрати кормів на одиницю приросту, конверсію корму.

Реалізація бройлерів в господарстві проводиться в 42 дні. Реалізація всього поголів'я проводиться на протязі 3 днів. На забій птицю везуть в ТОВ «Агідель». Після реалізації всього поголів'я проводиться очистка і дезінфекція приміщень. Тривалість санітарного розриву становить 10 днів. В господарстві за рік проводять 6 посадок птиці. Чисельність реалізованої птиці за одну посадку становить 48450 гол, збереженість птиці 96,9 %, середньодобовий приріст 59,5 г.

2.2. Матеріал та методика проведення досліджень

Матеріалом досліджень слугувала інформація з господарства про продуктивне використання молодняку птиці.

Об'єкти дослідження – батьківське стадо птиці, ремонтний молодняк, вирощування молодняку, документи бухгалтерського та зоотехнічного обліку господарства.

В зв'язку з чим ставилися слідуючі завдання:

- аналіз технології вирощування молодняку в господарстві;
- аналіз технології утримання молодняку в господарстві;
- аналіз первинної переробки птиці в господарстві;
- аналіз економічної ефективності виробництва в господарстві.

При проведенні розрахунків користувався загальноприйнятими методиками.

РОЗДІЛ 3

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ

3.1. Технологія вирощування молодняку в господарстві.

Виробництво м'яса бройлерів в значній мірі залежить від достатньої кількості добових гібридних курчат м'ясних порід. Для цього необхідно мати достатню кількість гібридних інкубаційних яєць власного виробництва, які отримують від курей батьківського стада [12, 14].

Для отримання гібридних інкубаційних яєць батьківське стадо комплектують несучками материнської форми породи плімутрок і півнями батьківської форми породи корніш. У цех батьківського стада переводять ремонтний молодняк у 150-денному віці, а в 180 днів - документально переводять у доросле поголів'я. Термін використання м'ясних курей за першим циклом несучості 9 місяців. Якщо ж птицю заплановано використовувати 2 цикли, то проводять примусове линяння [6, 9, 10, 12].

Несучість курей батьківського стада складає 160-180 шт. яєць на середньорічну несучку, вихід інкубаційних яєць досягає 75-80 % (табл. 3.1.1).

За період використання птиці щомісяця вибраковуюють 0,5-3 % хворих, травмованих, малопродуктивних курей та півнів, що за рік становить 20-25 % від поголів'я на початок продуктивного періоду. Вибракувану птицю здають на санітарну бойню або у цех забою і переробки птиці. Середня жива маса дорослої птиці 2,5-3,5 кг [18, 24, 27].

Однією з особливостей вирощування ремонтного молодняку для комплектування батьківського стада м'ясних курей є те, що добових курчат як батьківської, так і материнської форм садять на вирощування без сортування за статтю. Вирощують їх в різних пташниках. При досягненні курчатами 56-денного віку усіх півників материнської форми і курочок батьківської форми здають на м'ясо, а тих, що залишились, продовжують вирощувати також в окремих пташниках до 150-денного віку. Після цього ними комплектують батьківське стадо в необхідній кількості півнів і курей

при співвідношенні 1 : 8. решту ремонтного молодняку здають на м'ясо, середня жива маса якого в 150-денному віці становить 2,2-2,6 кг [11, 19, 23].

Таблиця 3.1.1.

Показники продуктивності курей батьківського стада

Вік птиці, міс.	Несучість, шт./гол.	Вихід інкубац. яєць. %	Бракування, %
6	16	50	0,5
7	20	70	0,1
8	22	85	2,0
9	24	90	2,0
10	23	90	2,5
11	22	90	3,0
12	20	85	3,0
13	18	85	3,5
14	10	70	3,5
Всього	175	80	21

Виробництво м'яса бройлерів потребує чіткої ритмічної роботи усіх виробничих цехів, бо це впливає на економічні показники підприємства. Рівень його рентабельності залежить від багатьох факторів, серед яких одним з основних є ритмічність виробництва яка зумовлена чіткою роботою цеху батьківського стада, інкубаторію, цеху вирощування м'ясних курчат, а також забійного цеху [12, 15, 19, 22].

Циклічність їх роботи безпосередньо впливає на економічні показники, зокрема на собівартість виробленого м'яса, тому, що будь-яке подовження строку вирощування бройлерів призводить до значних перевитрат кормів, додаткових витрат на освітлення, опалення і вентиляцію приміщення, тощо. Порушення ритму роботи бройлерного цеху може призвести також до скорочення профілактичної перерви, за рахунок чого знизиться якість підготовки приміщення для прийняття на вирощування наступної партії

бройлерів, що негативно вплине на економічні показники роботи підприємства.

В структурі собівартості м'яса птиці найбільшу питому вагу займає вартість кормів. Для зниження затрат і підвищення рентабельності виробництва м'яса бройлерів потрібен чіткий облік прямих і накладних витрат. До прямих витрат відноситься, вартість добових курчат, вартість кормів, заробітна плата з нарахуваннями, вартість електроенергії і опалення приміщень, витрати на відловлювання птиці, підготовку приміщень, амортизація, потоковий ремонт [22, 26, 27].

Оскільки - питома вага затрат на корми в структурі собівартості одиниці продукції становить не менше 72 % особливу увагу звертають на організацію раціональної годівлі птиці і економне витрачання кормів. Повсякденний контроль за якістю і кількістю витрачених кормів на один кормо-день, одиницю продукції, безперебійне забезпечення птиці кормами, недопущення втрат при їх перевезенні, зберіганні, зважуванні, роздаванні і згодовуванні зводять до мінімуму непродуктивні витрати кормів, які можуть досягати 40 % дійсної потреби їх для даного підприємства [7, 14, 18, 20].

При інтенсивній технології виробництва м'яса бройлерів застосовують сухий тип годівлі сипкими або гранульованими повно раціонними комбікормами, збалансованими за основними поживними і біологічно активними речовинами, відповідно до прийнятих норм для кожної виробничо-вікової групи птиці [2, 6, 9, 14, 18].

Біологічною особливістю курей м'ясних порід є понижені обмін речовин і несучість у порівнянні з яєчними породами, а також схильність до ожиріння. Щоб запобігти ожирінню несучок і зниженню репродуктивних якостей застосовують спеціальні програми нормованої годівлі - лімітоване згодовування повноцінних комбікормів певної поживності в залежності від продуктивності і живої маси птиці.

Кури м'ясних порід флегматичні, при утриманні на підлозі повільно пересуваються, часто довго засиджуються на сідалах та інших затишних

місяцях пташника. Це призводить до їх ожиріння і зниження заплідненості яєць. Для профілактики цих явищ в підстилку щоденно о 14 годині дня кидають зерно вівса з розрахунку 10 г на голову. Цей спосіб годівлі викликає інтенсивний рух птиці, рівномірний розподіл її по пташнику, поліпшує контакт курок з півнями, що позитивно впливає як на заплідненість, так і на інкубаційні якості яєць в цілому. Зерно вівса згодують сухим або пророщеним. Даванку комбікорму знижують на 5 г на 1 голову в день [18, 19, 24].

Одночасно слідкують за живою масою птиці при підвищенні в порівнянні з нормою денну даванку комбікорму знижують на 5-7 г, при пониженні - збільшують на таку ж кількість. Жива маса птиці батьківського стада м'ясних курей наведені в таблиці 3.1.2.

Таблиця 3.1.2

Показники живої маси м'ясних курей в господарстві

Вік птиці, тижнів	Жива маса, г		Вік птиці, тижнів	Жива маса, г	
	курки	півні		курки	півня
26	2850	3860	44	3340	4580
28	2960	3970	46	3360	4630
30	3030	4070	48	3380	4680
32	3080	4150	50	3400	4720
34	3140	4230	52	3430	4760
36	3200	4310	54	3450	4790
38	3240	4380	56	3470	4820
40	3290	4450	58	3485	4840
42	3315	4520	60	3500	4860

Для одержання високого рівня несучості не рекомендується часто міняти склад комбікорму і не допускати перебоїв в у годівлі, бо це може викликати линяння курей і припинення несучості. Щоб запобігти ожирінню м'ясним курям згодують сипкий комбікорм.

Сучасна технологія вирощування ремонтного молодняку курей м'ясних порід забезпечує добрий розвиток курочок і півників, високу життєздатність і наступну продуктивність птиці батьківського стада. Раціональна годівля м'ясних курчат передбачає 2 вікові періоди: перший - 1 -8 тижнів, другий - 9-22 тижня [23, 29, 30].

Перші 4-5 днів ремонтному молодняку згодовують передстартерний комбікорм, який містить легко перетравні поживні речовини, що сприяє кращому їх засвоєнню і забезпечує швидкий ріст і розвиток курчат. Потім молодняку до 8-тижневого віку згодовують повно раціональний комбікорм у вигляді гранул-крихт. Годують курчат досхочу при вільному доступі до годівниць.

З 9-го до 22-го тижня в господарстві застосовують обмежену годівлю ремонтного молодняку. Це пов'язане з тим, що в умовах інтенсивної годівлі молодки починають нестись раніше, ніж досягають нормального фізіологічного розвитку. Крім того, вони жиріють, довгий час несуть дрібні яйця, непридатні для інкубації; збільшується падіж птиці.

Обмежене надходження поживних речовин в організм ремонтного молодняку при годівлі досхочу здійснюється за рахунок зниження калорійності комбікорму та вмісту протеїну і збільшення клітковини (табл. 3.1.3).

Таблиця 3.1.3

Поживність кормів для ремонтного молодняку

Вік курчат, тижнів	Вміст в 100 г комбікорму, %				
	обмінна енергія, к кал.	сирий протеїн	сира клітковина	кальцій	фосфор
1-8	290	20	5	1.1	0.8
9-22	260	14	7	1.2	0,7

Добові даванки корму ремонтному молодняку наведені у таблиці 3.1.4.

Контролем правильної годівлі ремонтного молодняка є його жива маса, яку визначають потижнево до кінця вирощування. Середню масу однієї голови порівнюють з нормативною масою птиці відповідного кросу того ж віку. При відставанні молодняка в рості його не переводять на обмежену годівлю до досягнення нормативної живої маси. Якщо жива маса курчат перевищує нормативні показники, то знижують поживність комбікорму [13].

Таблиця 3.1.4.

Добові даванки корму м'ясним курчатам в господарстві, г/гол

Вік курчат. тижнів	Курочки	Півники
1	12	15
2	22	30
3	39	50
4	50	60
5	60	70
6	65	75
7	70	80
8	70	80
9	70	80
10	75	85
11	75	85
12	75	85
13	75	85
14	80	90
15	80	90
16	80	100
17	80	100
18	91	100
19	95	110
20	100	120
21	102	130
22	105	140

Як видно з даних таблиці 3.1.4 добові даванки корму з віком зростають з 12 г до 105 г у курочок та з 15 г до 140 г у півників. Півники отримують вищі даванки корму.

Показники живої маси ремонтного молодняка наведені у таблиці 3.1.5.

Таблиця 3.1.5

Показники живої маси ремонтного молодняку в господарстві.

Вік курчат. тижнів	Жива маса 1 голови, г	
	Курочки	Півники
1	85	90
2	190	210
3	350	420
4	500	590
5	700	850
6	825	1020
7	1000	1230
8	1150	1430
9	1260	1630
10	1370	1830
11	1490	2020
12	1600	2200
13	1680	2330
14	1760	2550
15	1860	2710
16	1960	2860
17	2050	3000
18	2130	3120
19	2220	3250
20	2300	3360
21	2390	3460
22	2480	3560
23	2570	3650
24	2660	3730

Показники витрат кормів і живої маси бройлерів в господарстві наведені в таблиці 3.1.6 та 3.1.7.

Таблиця 3.1.6

Добова даванка комбікормів.

Вік птиці, днів	Добова даванка, г/гол	Добова даванка на все поголів'я, т
0-7	24	6
8-14	44	11
15-21	86	21
22-28	117	29
29-35	160	40
36-42	180	45

Таблиця 3.1.7

Динаміка росту птиці залежно від віку на підприємстві

№ п/п	Вік птиці, днів	Жива маса птиці, г
1	7	167
2	10	263
3	14	429
4	17	577
5	21	834
6	24	998
7	28	1280
8	32	1587
9	35	1828
10	42	2500

Раціони годівлі бройлерів відрізняються від раціонів годівлі ремонтного молодняка і курок-несучок, тому що бройлерів вирощують на

мясо, і чим раніше вони досягнуть необхідної маси, тим менше буде витрачено кормів на їх вирощування. Для бройлерів готують комбікорми трьох рецептів: передстартерний, стартерний і фінішний. Передстартерний згодовують перші чотири дні, стартерний - у період 5-30 днів, фінішний 30-49 днів.

При переведенні бройлерів на комбікорм нового складу, щоб зменшити стресову дію в перший день згодовують 25 % нового корму і 75% старого, другого дня - 50 на 50, третього - 75 % нового і 25 % старого корму.

При годівлі бройлерів дотримуються принципу - не знижувати кількість витрачених на виробництво м'яса кормів, та отримувати максимальний прибуток від їх використання. Контрольні зважування птиці проводять раз в чотири дні (табл. 3.1.9). При цьому визначають абсолютний приріст, середньодобовий приріст живої маси, відносний приріст, витрати кормів на одиницю приросту, конверсію корму.

3.2. Технологія утримання молодняка в господарстві.

В ТОВ «Поличинецьке-АГРО» вирощування ремонтного молодняка та бройлерів проводиться на підлозі на глибокій підстилці. Птицю розміщують у пташниках після його повної очистки та дезінфекції. Дезінфекцію проводять за допомогою реактивної установки, в пташник напускають пари формаліну із розрахунку 15 мілілітрів на метр кубічний, вмикають газогенератори та консервують приміщення.

В якості підстилки використовують вапняк та солону товщиною 7-10 см. Курчат до 4-5 днів годують із лоткових годівниць, або цупкого паперу, напувають з вакуумних напувалок. Одна лоткова годівниця розрахована на 50 курчат, а вакуумна напувалка на 100-200 гол. Лоткові годівниці і вакуумні напувалки в перших три тижні стоять на підлозі, а потім їх піднімають в 4 тижні на 10 см від підлоги, на 5 тижні – на 12 см, 6 тижні – на 15 см, 7 тижні – на 18 см [1, 9, 17, 33].

Рис. 3.2.1. Утримання добового молодняку на підлозі

Рис. 3.2.2. Використання зеленого і синього освітлення у пташнику.

Синє світло використовують для спокою, зелене світло для — споживання корму (Рис.3.2.2).

Таблиця 3.2.1.

Характеристика обладнання для підлогового утримання батьківського стада м'ясних курей

Найменування	КМК-18А
Бункер зберігання кормів БСК-10	1
Кормороздавач РТШ-1	-
РТШ-2	1
Система напування СПА-2	-
СПА-3	66
Місткість напувалки, л	1,5
Рівень води, мм	40
Маса напувалки, кг	2
Годівниця для гравію КЦБ-2	28
Місткість, дм ³	5,5
Маса годівниці, кг	4
Гнізда СГД-А по 14 шт. в секції	72
Збирання яєць	Не механізовано
Місткість обладнання, тис. гол.	7,5
Маса комплекту, кг	10193
Маса комплекту з послідо-видаленням, кг	18070

На підприємстві використовують обладнання «Рок-селл» для вирощування курчат бройлерів на підлозі. Розміри пташника 18х96 м, в господарстві функціонує два пташника.

Основні системи та вузли пташника:

- бункер зберігання кормів, м³ – 23;
- кількість ліній годівлі, шт. – 4;
- діаметр годівниць, см – 44х29;
- фронт годівлі, см/гол – 1,78;
- кількість ліній напування, шт. – 5;
- кількість ніпельних напувалок, шт. – 1570;
- фронт напування, гол/ ніпель – 22;
- щільність посадки гол/м² – 14;
- місткість пташника, гол – 25000.

Також до комплексу обладнання входить: система опалення газогенератори, вентиляція, механізми водопостачання та очищення води – фільтри.

Таблиця 3.2.2

Характеристика обладнання для підлогового вирощування ремонтного молодняку

Найменування	КРМ-18Л
РТШ-2	1
Годівниця бункерна КЦБ-2	360
Брудер електричний БП-1 А	32
Годівниця жолобкова К-1 А	190
Місткість, дм ³	1
Габарити, мм	700x100x52, маса - 1 кг
Напувалка вакуумна ПВ-1	190
Місткість, л	3
Рівень води, мм	20
Діаметр чашки, мм	18
Число курчат на напувалку, гол.	70
Противень Л-1	190
Система напування СПА-3	132
Місткість напувалки, л	1,5
Рівень води, мм	40
Число курчат на напувалку, гол.	150
Маса напувалки, кг	2
Місткість обладнання, тис. гол.	150
Маса комплексу, кг	7378

Господарство проводить посів кормових культур, для забезпечення птиці кормами. Годівлю птиці нормують за обмінною енергією та комплексом поживних речовин. Господарство готує корми за чотирма рецептами: стартовий – до 10 денного віку, гровер 1 з 11 до 21 денного віку, гровер 2 з 22 до 35 денного віку, фінішний з 36 денного віку до забою.

3.3. Первинна переробка птиці в господарстві.

Переробка птиці, як процес технології переробки, проводиться за відповідною схемою рис. 3.3.1.

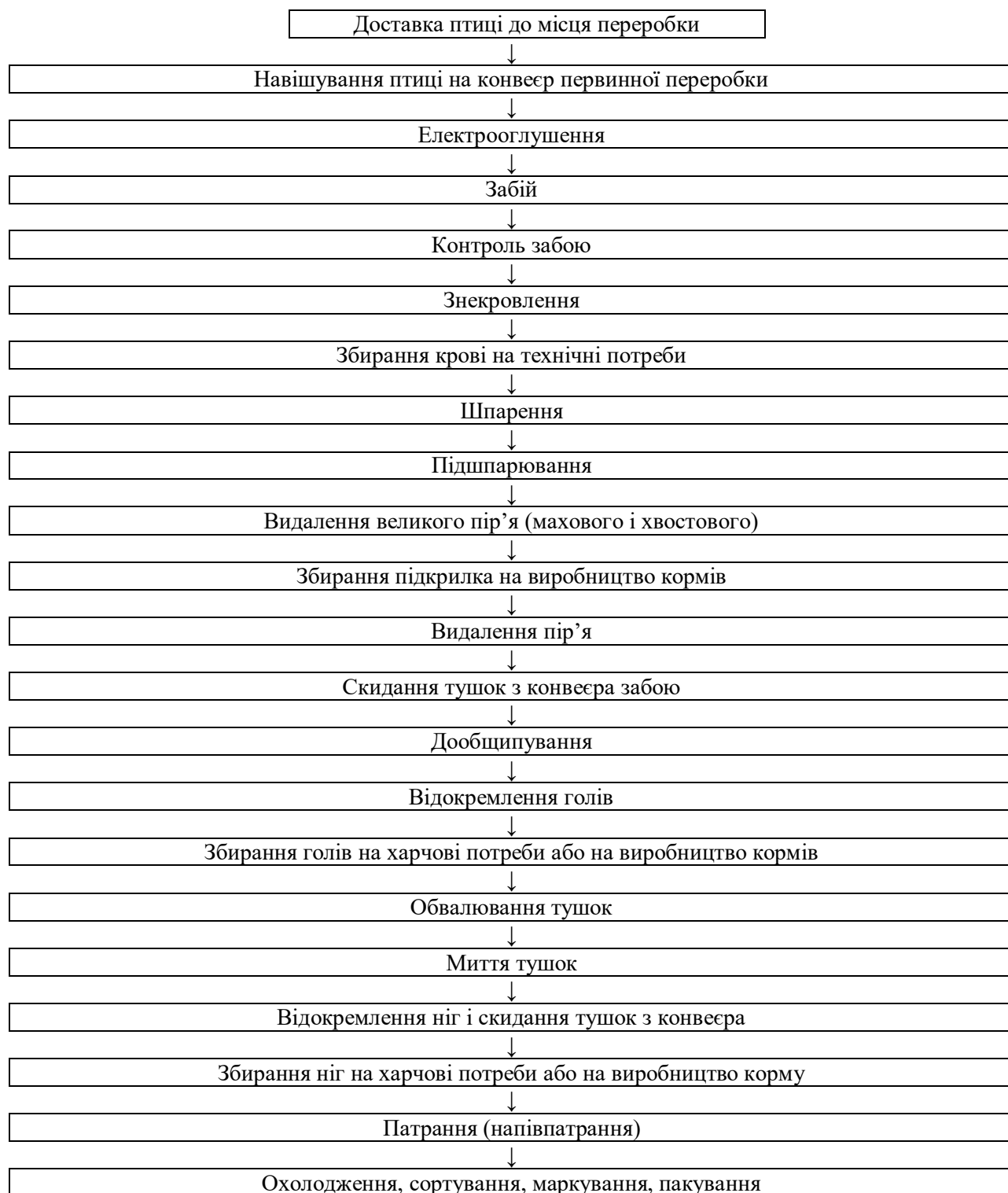

Рис. 3.3.1 Схема технологічного процесу переробки птиці

Рис. 3.3.2. Навішування птиці на конвеєр.

Рис 3.3.3. Обшпарювання тушок

Рис. 3.3.4. Патрання тушок.

Рис. 3.3.5. Пакування готової продукції.

Тушки птиці охолоджують до чотирьох градусів, в середині грудного м'яза, потім сортують і пакують. Охолодження відбувається в рідкому та повітряному середовищі. Для пакування використовують поліетиленові пакети з відповідним маркуванням.

3.4. Економічна ефективність виробництва в господарстві.

В собівартості 1 тони м'яса вартість кормів складає 72 відсотків. Знаючи вартість 1 т корму, визначають вартість усіх кормів, а також витрат на виробництво м'яса. Поділивши витрати на продукцію на кількість виробленого м'яса, визначають собівартість 1 тони його у забійній масі.

На підвищення рівня рентабельності впливають такі фактори: збільшення виробництва м'яса бройлерів і зниження його собівартості, зниження витрат кормів на одиницю приросту, якість тушок бройлерів [3, 8].

Реалізація бройлерів в господарстві проводиться в 42 дні. Реалізація всього поголів'я проводиться на протязі 3 днів. На забій птицю везуть в ТОВ «Агідель». Після реалізації всієї птиці проводиться очистка і дезінфекція приміщень. Тривалість санітарного розриву становить 10 днів. В господарстві за рік проводять 6 посадок птиці. Чисельність реалізованої птиці за одну посадку становить 48450 гол, збереженість птиці 96,9 %, середньодобовий приріст 59,5 г.

Економічна ефективність вирощування бройлерів в господарстві подана в таблиці 3.4.1.

Таблиця 3.4.1

Економічна ефективність вирощування бройлерів в господарстві.

№ п/п	Показники	За одну посадку	За рік
1	Реалізація птиці, гол	48450	290700
2	Середня маса однієї гол, г	2500	2500
3	Реалізація птиці в живій вазі, т	121,125	726,75
4	Ціна реалізації, тис. грн./т	40	40
5	Виручка від реалізації, тис. грн.	4845,0	29070
6	Собівартість виробництва, тис. грн.	4061,04	24186,24
7	Прибуток, тис. грн.	783,96	4883,76
8	Рівень рентабельності, %	16,8	16,8

Як видно з таблиці 3.4.1 кількість реалізованої птиці на забій за одну посадку молодняку становить 48450 голів, за рік – 290700 голів. Середня ціна реалізації становить 25000 тис. грн.. Реалізація птиці в живій вазі за одну посадку молодняку становить 121,125 т, за рік – 726,75 т. Виручка від реалізації птиці за одну посадку молодняку становить 4845,0 тис. грн., за рік – 29070 тис. грн.. Собівартість виробництва птиці за одну посадку молодняку становить 4061,04 тис. грн., за рік – 24186,24 тис. грн.. Прибуток від реалізації птиці за одну посадку молодняку становить 783,96 тис. грн., за рік – 4883,76 тис. грн.. Рівень рентабельності виробництва складає 16,8 %.

ВИСНОВКИ

Виходячи із проведеного аналізу технології вирощування молодняку птиці в ТОВ «Поличинецьке-АГРО» Вінницької області ми можемо зробити наступні висновки:

1. В ТОВ «Поличинецьке-АГРО» вирощування бройлерів проводиться на підлозі на глибокій підстилці. Птицю розміщують у пташниках після його повної очистки та дезінфекції. На підприємстві використовують обладнання «Рок-селл» для вирощування курчат бройлерів на підлозі. Розміри пташника 18x96 м

2. В якості підстилки використовують вапняк та солому товщиною 7-10 см. Курчат до 4-5 днів годують із лоткових годівниць, або цупкого паперу, напувають з вакуумних напувалок. Одна лоткова годівниця розрахована на 50 курчат, а вакуумна напувалка на 100-200 гол. Лоткові годівниці і вакуумні напувалки в перших три тижні стоять на підлозі, а потім їх піднімають в 4 тижні на 10 см від підлоги, на 5 тижні – на 12 см, 6 тижні – на 15 см, 7 тижні – на 18 см.

3. Реалізація бройлерів в господарстві проводиться в 42 дні. Реалізація всього поголів'я проводиться на протязі 3 днів. На забій птицю везуть в ТОВ «Агідель». Після реалізації всього поголів'я проводиться очистка і дезінфекція приміщень. Тривалість санітарного розриву становить 10 днів. В господарстві за рік проводять 6 посадок птиці.

4. Кількість реалізованої птиці на забій за одну посадку молодняку становить 48450 голів, за рік – 290700 голів. Середня ціна реалізації становить 25000 тис. грн.. Реалізація птиці в живій вазі за одну посадку молодняку становить 121,125 т, за рік – 726,75 т. Виручка від реалізації птиці за одну посадку молодняку становить 4845,0 тис. грн., за рік – 29070 тис. грн.. Собівартість виробництва птиці за одну посадку молодняку становить 4061,04 тис. грн., за рік – 24186,24 тис. грн.. Прибуток від реалізації птиці за одну посадку молодняку становить 783,96 тис. грн., за рік – 4883,76 тис. грн.. Рівень рентабельності виробництва складає 16,8 %.

ПРОПОЗИЦІЇ ВИРОБНИЦТВУ

На основі проведеного аналізу технології вирощування ремонтного молодняку птиці в ТОВ «Поличинецьке-АГРО» Вінницької області пропонуємо:

1. Дотримуватись основних технологічних параметрів вирощування ремонтного молодняку та бройлерів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бербенець О. В. Плюси й мінуси державного регулювання на ринку продукції птахівництва. Держава і регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2006. № 6. С. 28–31.
2. Богачик О. Г. Добробут курей-несучок при інтенсивній системі утримання та шляхи його покращення. Ефективне птахівництво. 2008. №12. С. 24–28.
3. Вербовиков А. І., Лук'яненко О. О., Гаврик А. П. Прогресивна технологія виробництва яєць. Київ: Урожай. 1983. 96 с.
4. Глебова Ю. А. Годівля - фактор адаптаційної реакції яєчних курей. Сучасне птахівництво. 2008. № 7–8. С. 19–28.
5. Глебова Ю. А. Середовище - важливий фактор реалізації селекційно-генетичного потенціалу. Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва: Білоцерк. держ. аграр. ун-т - Біла Церква. 2010. Випуск 3 (72). С. 61–65.
6. Глебова Ю.А. Адаптивність яєчних курей різних генотипів. Аграрна наука і освіта: Науковий журнал. Київ. 2005. Том 6. № 334. С. 87–97.
7. Децюра С. О. Україна у світовому виробництві продукції птахівництва. Економіка АПК. 2012. № 2. С. 133–139.
8. Довідник птахівника / [М. І. Сахацький, І. І. Івко, І. А. Іонов та ін.]. Харків: Еспада. 2001. 160 с.
9. Жуковський М. О. Інновації як напрямок забезпечення конкурентоспроможності птахівництва в Україні. Науковий вісн. НАУ. 2008. № 131. С. 97–100.
10. Зберігання та переробка сільськогосподарської продукції / [О.В. Богомолів, Н.В. Верешко, О.М. Сафонова та ін.]. Харків: Еспада. 2008. 544 с.
11. Зора В. Б., Ковтун О. А. Вітчизняне кліткове обладнання для утримання батьківського поголів'я курей. Сучасне птахівництво. 2007. № 5–6. С. 33–36.

12. Лаготюк В. О. Аналіз тенденцій розвитку галузі птахівництва в Україні. Економіка і суспільство. 2018. Вип. 16. С. 156–163.
13. Марчишина Є. І. Організація навчання з питань охорони праці працівників птахофабрик. Сучасне птахівництво. 2009. № 4–5. С. 7–10.
14. Марчишина Є. І. Система управління охороною праці (СУОП) на птахівничих підприємствах. Сучасне птахівництво. 2008. № 6. С. 11–18.
15. Назаренко О. В. Резерви зниження собівартості виробництва м'яса птиці. Птахівництво. 2009. № 64. С. 150–154.
16. Нечаев В. И. Инвестиции как основной фактор реализации научно-технического прогресса в бройлерном птицеводстве. Предприятия АПК в рыночной экономике. 2010. №11. С. 30–33.
17. Основи перспективних технологій виробництва продукції тваринництва / [Ф. М. Калетник, Ф. М. Кулик, В. Ф. Петриченко та ін.]. Вінниця: Елззіс, 2007. 584 с.
18. Пелих В. Г., Сорочинський О. М., Назаренко І. В. Технологія продуктів забою тварин: навчальний посібник. Херсон: «Олді -плюс», 2008. 264 с.
19. Полегенька М. А. Аналіз сучасного стану виробництва продукції птахівництва в Україні. Економіка та держава. 2019. № 3. С. 137–143.
20. Производство куриных яиц / [Ю. А. Рябоконт, И. И. Ивко, В. А. Мельник и др.]. Харьков: Эскада. 2005. 304 с.
21. Птахівництво : міжвід. темат. наук. зб. / ред. колегія О. В. Терещенко [та ін.] ; Укр. акад. аграр. наук, Ін-т птахівництва. Х. : ІП УААН, 2008. Вип. 61; Вип. 63; Вип. 64. 231 с. : табл., рис.
22. Птахівництво і технологія виробництва яєць та м'яса птиці / [В. І. Бесулін, В. І. Гужва, С. М. Куцак та ін.]. Біла Церква, 2003. 448 с.
23. Птахівництво і технологія виробництва яєць та м'яса птиці: [підруч. для студ. вищ. агр. навч. закл.] / Бесулін В. І., Гужва В. І., Куцак С. М. та ін.; за ред. В. І. Бесуліна. Біла Церква, 2003. 448 с.
24. Рубан Б. В. Птицы и птицеводство. Харьков: Эспада. 2002. 520с.

25. Рябокони́ Ю. О. Каталог племінних ресурсів сільськогосподарської птиці. - Київ: Атмосфера. 2006. 80 с.
26. Степаненко І., Коваленко Г., Гадючко Т., Мосякіна Т. Характеристика генетичних ресурсів птиці у птахогосподарствах України. Птахівництво: Міжвід. темат. науч. зб. ІІ УААН. Харків: 2009. Вип. 62. С. 147–154.
27. Технологія виробництва продукції птахівництва. / [В. П. Бородай, М. І. Сахацький, А. І. Вертійчук, В. В. Мельник та ін.]. Вінниця: Нова книга. 2006. 360 с.
28. Технологія м'яса та м'ясних продуктів: підручник / [М. М. Клименко, Л. Г. Віннікова, І. Г. Береза та ін.]. – Київ: Вища освіта. 2006. 640 с.
29. Технологія переробки птиці: посібник / [В. В. Власенко, М. Д. Гаврилюк, М. О. Захаренко та ін.]. Вінниця: «Едельвейс і К». 2009. 304 с
30. Технологія продуктів забою тварин: посібник / [В. В. Власенко, М.О. Захаренко, М.Д. Гаврилюк та ін.]. Вінниця: «Едельвейс і К ». 2009. 448 с.
31. Україна і світові тенденції розвитку ринку племінного птахівництва. О. В. Терещенко, О. О. Катеринич, О. В. Рожковський. Птахівництво. 2009. № 63. С. 26–36.
32. Щетиніна І. О. Шляхи підвищення конкурентоспроможності птахівничої галузі в умовах економічної кризи. Птахівництво. 2009. № 64. С. 204–208.
33. Ярошенко Ф. Птахівництво України: стан, проблеми і перспективи розвитку. К. : Аграрна наука, 2014. 506 с.

ДОДАТКИ